

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียง ขององค์กร ที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษา* Factors of Secondary School Management According to Organizational Reputation Influencing Educational Resource Mobilization

กนกพร แสนสุขสม^{1**} , สุกัญญา แซ่ม้อย^{2***} , อธิภัทร กุโลภาส³
Kanokporn Sansuksom^{1**} , Sukanya Chaemchay^{2***} , Dhirapat Kulophas³

¹หลักสูตรดุริยบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เลขที่ 254 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 ประเทศไทย

¹Doctor of Philosophy Program in Educational Administration,
Faculty of Education, Chulalongkorn University

254 Phayathai Road, Wangmai, Pathumwan, Bangkok, 10330, Thailand

^{2,3}ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เลขที่ 254 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 ประเทศไทย

Department of Educational Policy, Management and Leadership,
Faculty of Education, Chulalongkorn University

254 Phayathai Road, Wangmai, Pathumwan, Bangkok, 10330, Thailand

รับต้นฉบับบทความ: 18 มีนาคม 2562 ปรับปรุงบทความ: 9 มิถุนายน 2562 ตอรับตีพิมพ์บทความ: 6 สิงหาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์กร 2) ศึกษาระดับการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา 3) ค้นหาสมการพยากรณ์ขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษาซึ่งกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยคือ โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 257 โรงเรียน จากการสุ่มอย่างเป็นระบบ ผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียนได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองจำนวน 1,437 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย (Descriptive) และการวิเคราะห์ถดถอยแบบขั้นตอน

* บทความนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์สำหรับนิสิต ครั้งที่ 1/2562 ประจำปีงบประมาณ 2562

**ผู้เขียนหลัก

อีเมล: kanokporn.san@gmail.com

***อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

(Stepwise Regression) ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดความมีชื่อเสียง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ 3) สมการพยากรณ์ขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนที่ดีที่สุดที่ส่งผลกระทบต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของคะแนนดิบ คือ การระดมทรัพยากรทางการศึกษา = $1.687 + 0.466 (\text{ผลการปฏิบัติงาน}) + 0.284 (\text{นวัตกรรม}) - 0.206 (\text{ความเป็นพลเมือง}) - 0.172 (\text{ภาวะผู้นำของผู้บริหาร}) - 0.151 (\text{การบริหารจัดการ})$

คำสำคัญ

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ความมีชื่อเสียงขององค์การ การระดมทรัพยากร

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of operation of school management according to the organizational reputation's opinion 2) to study the level of secondary school's educational resource mobilization 3) to find the predictive equation of school management elements which the best affects the educational resources mobilization. The sample of research was systematically randomized in 257 secondary schools in Office of the Basic Education Commission. The informants of each school were administrators, teachers and parents. The data was provided by 1,437 people. This research use questionnaire as research instrument. This research used data analysis by using descriptive statistics and stepwise regression analysis. The results were found that 1) the level of operation of school management according to the organizational reputation's opinion was, in overall, in high level , 2) the educational resource mobilization was, in overall, in moderate level, and 3) the best predictive equation of school management elements that affect the educational resource mobilization of raw scores was the educational resources mobilization = $1.687 + 0.466 (\text{Performance}) + 0.284 (\text{Innovation}) - 0.206 (\text{Citizenship}) - 0.172 (\text{Leadership}) - 0.151 (\text{Governance})$

Keywords

Secondary School Management, Organizational Reputation, Resource Mobilization

บทนำ

ทรัพยากรทางการศึกษาถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้การบริหารการศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย (Srisa-an, 1997) จึงจำเป็นที่จะต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพในปริมาณที่เหมาะสม (Man) ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานอย่างเพียงพอ (Money) ต้องมีวัสดุสิ่งของตามความต้องการของโครงการและแผนงาน (Material) และจะต้องมีระบบบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพ (Management) ซึ่งถ้าแบ่งประเภททรัพยากรทางการศึกษาจะพบว่าทรัพยากรทางการศึกษาที่เป็นตัวเงิน (Financial Resources) และทรัพยากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่ตัวเงิน (Non-Financial Resources) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต่างรู้ว่าทรัพยากรทางการศึกษามีความสำคัญอย่างมากต่อการบริหารสถานศึกษา เพราะมีผลต่อการดำเนินการกิจของสถานศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Baker (2012) ที่พบว่างบประมาณของโรงเรียนที่ได้รับส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เช่นเดียวกับ Office of the Education Council (2006) ได้ดำเนินโครงการความร่วมมือระหว่างธนาคารโลกและกระทรวงศึกษาธิการเพื่อการพัฒนาประเทศด้านการศึกษากายใต้กองทุนอาเซม (Asia-Europe Meeting: ASEM) พบว่า ทรัพยากรที่โรงเรียนได้รับเป็นปัจจัยที่มีผลบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเพิ่มขึ้นของงบประมาณทางการศึกษา (นอกเหนือจากเงินเดือนครูและเงินชดเชย) มีผลต่อการเพิ่มขึ้นของคะแนนการทดสอบโดยเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ถ้างบประมาณต่อหัวของนักเรียนเพิ่มขึ้น 10,000 บาท คะแนนการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (General Aptitude Test: GAT) จะเพิ่มขึ้น ประมาณ 3.2 คะแนนหากให้มีการใช้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ไม่เปลี่ยนแปลง

อย่างไรก็ตามงานวิจัยของ Office of the Education Council (2006) ยังแสดงให้เห็นว่าปัญหาด้านทรัพยากรทางการศึกษาโดยเฉพาะงบประมาณทางการศึกษาที่จัดสรรให้โรงเรียนมีจำนวนไม่เพียงพอ งบประมาณที่รัฐจัดสรรคิดเป็นอัตราส่วนเพียงร้อยละ 75 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจ่ายจริง ซึ่งทำให้โรงเรียนต้องหาแหล่งทรัพยากรอื่นจากผู้ปกครองและชุมชนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นงบดำเนินงาน จากปัญหาดังกล่าวภาครัฐจึงเร่งระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนและครัวเรือนมาใช้ในภาคการศึกษาให้มากขึ้นโดยมีแนวทางที่แก้ไข คือ การออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อเปิดโอกาสและให้แต่ละโรงเรียนระดมทรัพยากรทางการศึกษา เพราะหากโรงเรียนรอแต่งบประมาณที่จัดสรรจากภาครัฐเพียงอย่างเดียวอาจไม่สามารถแก้ปัญหาได้ในทันเวลาที่ ดังนั้น การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาในโรงเรียนจึงเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียน เพราะทรัพยากรเป็นปัจจัย (Input) สำหรับการบริหารจัดการศึกษา ดังนั้นการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาเป็นอีกหนึ่งบทบาทที่จำเป็นของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการระดมทรัพยากรของโรงเรียน (Uchaswatdi, 2015 ; Puangnil, 2010) และงานวิจัยที่ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของ National Institute for Development of Teachers, Faculty Staff and Educational Personnel (2013) ที่พบว่าหนึ่งในปัจจัยที่ส่ง

ผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษา คือ ความมีชื่อเสียงซึ่งเป็นปัจจัยด้านการบริหาร จากการทบทวนวรรณกรรมของผู้วิจัยยังไม่พบงานที่ศึกษาด้านองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดความมีชื่อเสียงที่ชัดเจน จึงเป็นช่องว่างทางวิชาการที่ทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาในประเด็นดังกล่าวโดยศึกษาตัวประกอบองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การที่มีผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษา โดยผลการวิจัยในการศึกษาค้นคว้าจะยกระดับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีการบริหารที่สามารถนำไปสู่การระดมทรัพยากรทางการศึกษาได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องรอพึ่งจากภาครัฐเพียงอย่างเดียว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การ
2. เพื่อศึกษาระดับการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. เพื่อค้นหาสมการพยากรณ์ขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

ทบทวนวรรณกรรม

1. องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การ
แนวคิดความมีชื่อเสียงนั้นถูกมองว่าเป็นสินทรัพย์ที่มีมูลค่ามากที่สุดขององค์การ (Fombrun, 2005 ; Diermeier, 2011; Roberts, 2009) เพราะชื่อเสียงเปรียบเสมือนคุณภาพที่แท้จริง (Intrinsic Quality) ยากต่อการลอกเลียนแบบในการบริการหรือการผลิต ทำให้เกิดความสามารถในการแข่งขัน นอกจากนี้ชื่อเสียงของโรงเรียนนั้นยังเป็นตัวบ่งชี้ด้านคุณภาพการศึกษาที่สำคัญของโรงเรียน ในงานวิจัยนี้ความมีชื่อเสียงของโรงเรียน หมายถึง การประเมินการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนโดยสอดคล้องกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ที่ประกอบด้วยผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สำหรับการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ในองค์ประกอบต่างๆ ของการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การ โดยองค์ประกอบการบริหารนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดของ Vidaver-Cohen (2007) ผู้ซึ่งนำกรอบแนวคิดของ Reil & Fombrun (2005) มาเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบความมีชื่อเสียงของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมแล้วพบว่า กรอบแนวคิดของ Vidaver-Cohen มีความสอดคล้องกับงานวิจัยนี้ เนื่องจากเป็นบริบทของสถานศึกษาเช่นเดียวกันซึ่ง Vidaver-Cohen ได้แยกองค์ประกอบระหว่างผลิตภัณฑ์และการบริการออกจากกัน จึงทำให้องค์ประกอบการบริหารตามแนวคิดความมีชื่อเสียง ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผลผลิตทางการศึกษา (ผลิตภัณฑ์) ประกอบด้วยความสามารถในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ความสามารถในการประกอบอาชีพ และมีความซื่อสัตย์รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม 2) การบริการ ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมในการพัฒนานักเรียนในการศึกษา

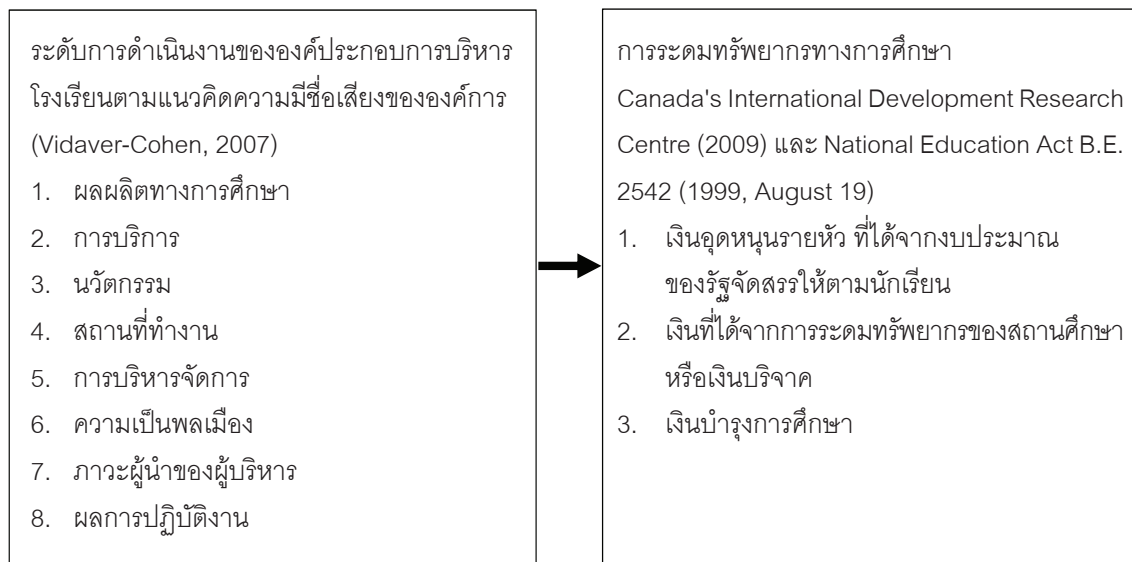
ต่อและทักษะที่สำคัญต่อความต้องการของนักเรียน 3) นวัตกรรม ประกอบด้วย นวัตกรรมด้านหลักสูตรและ นวัตกรรมด้านการเรียนการสอน 4) สถานที่ทำงาน ประกอบด้วย การพัฒนาวิชาชีพ และบุคลากรภายใน โรงเรียนมีความสมดุลระหว่างการทำงานกับครอบครัว 5) การบริหารจัดการ ประกอบด้วย การดำเนินงาน ตามหลักนิติธรรม โปร่งใสตรวจสอบได้และมีความยุติธรรมในการดำเนินงานกับทุกกลุ่ม 6) ความเป็นพลเมือง ประกอบด้วย การให้บริการชุมชน การสนับสนุนความประพฤติที่ดีถูกต้องตามกฎหมาย และพยายามทำให้เกิดพลังเชิงบวกต่อสังคม 7) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วย ความสามารถเชิงครูและบุคลากร ที่มีความสามารถเข้ามาทำงานร่วมกัน มีความสามารถในการบริหารจัดการ และมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนสำหรับอนาคต และ 8) ผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เครือข่ายศิษย์เก่า และผลการปฏิบัติงานด้านการเงิน

2. การระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา

การระดมทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษาดำเนินการด้วยแนวทางวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและสนับสนุนการจัดการศึกษา ให้ประสบผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์พันธกิจ และเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ จากบุคคล ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ ภายใต้กรอบของกฎหมายและระเบียบ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ในงานวิจัยนี้ได้เลือกใช้กรอบแนวคิดแหล่งเงินทุนที่หลากหลายของ Canada's International Development Research Centre (2009) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (National Education Act B.E. 2542, 1999, August 19) มาเป็นกรอบในการวิจัยสำหรับการระดมทรัพยากร ทางการศึกษา ดังนั้นกรอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษา จึงประกอบด้วยแหล่งที่มา 3 แหล่ง ดังนี้ 1) เงินช่วยเหลือ คือ รายได้ที่ได้รับจากเงินภาครัฐหรือเอกชนในรูปแบบเงินช่วยเหลือที่อาจจะมีสัญญา หรือข้อตกลงระหว่างองค์กรที่ให้เงินช่วยเหลือกับสถาบันการศึกษา 2) เงินบริจาค คือ รายได้ที่ได้รับจาก เงินบริจาคจากบุคคล องค์กร ชุมชน ภาครัฐ รวมถึงโครงการระดมทุนของสถาบันการศึกษา และ 3) เงินที่ได้ มาจากการหารายได้ด้วยตนเอง คือ รายได้ที่สถาบันการศึกษาสามารถหาได้จากผลิตภัณฑ์และบริการ ที่หาได้จากสถาบันการศึกษาเองไม่นับรวมค่าใช้จ่ายรายหัวที่รัฐบาลจัดสรรมาให้ สอดคล้องกับ การศึกษากฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งที่มาของทรัพยากรของ สถานศึกษาพบว่า บริบทของสถานศึกษาหรือโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยแหล่งที่มาของรายได้ของโรงเรียนจาก 3 แหล่ง ดังนี้ 1) เงินอุดหนุนรายหัว ที่ได้จากงบประมาณ ของรัฐจัดสรรให้ตามนักเรียน 2) เงินที่ได้จากการระดมทรัพยากรของสถานศึกษาหรือเงินบริจาค และ 3) เงินบำรุงการศึกษา (National Education Act B.E. 2542, 1999, August 19)

3. การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามองค์ประกอบแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์กร ที่ส่งผลกระทบต่อภาระตมทรัพยากรทางการศึกษา

แม้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการระดมทรัพยากรมีหลากหลายปัจจัยแต่ปัจจัยหนึ่งที่องค์กรสามารถบริหารจัดการได้ คือ ความมีชื่อเสียงขององค์กร (Association of Funding Professional, 2007) พบว่า ความมีชื่อเสียงขององค์กรส่งผลต่อค่าใช้จ่ายของการระดมทรัพยากรและจำนวนการได้รับบริจาค โดยความมีชื่อเสียงขององค์กรซึ่งเกิดจากภาพลักษณ์ขององค์กร ชื่อเสียงขององค์กรนั้นเป็นมุมมองของบุคคลภายนอกองค์กรมององค์กรนั้น ๆ ซึ่งเกิดจากความน่าเชื่อถือขององค์กร ความสัมพันธ์แม้กระทั่งกระบวนการที่องค์กรแสดงออกต่อสาธารณะและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งถ้าภาพลักษณ์ขององค์กรเป็นไปในทิศทางบวก ก็จะส่งผลต่อผู้บริจาค หรือ แหล่งทุนที่รู้สึกเชื่อมั่นและพร้อมจะสนับสนุนองค์กรอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ ภาพลักษณ์ขององค์กรขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร พนักงาน และผู้บริหาร ที่สำคัญความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยงานวิจัยของ Okten & Weisbrod (2000) พบว่า องค์กรที่ไม่แสวงหากำไรอย่างสถาบันทางการศึกษาที่มีความต้องการเงินทุนหรือรายได้ในการบริหารองค์กร ตัวแปรความมีชื่อเสียงมีความสัมพันธ์ต่อการระดมทุน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ National Institute for Development of Teachers, Faculty Staff and Educational Personnel (2013) พบว่า สถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงและอายุของสถาบันมีความสัมพันธ์แปรผันตรงต่อการระดมทุน องค์กรที่มีอายุมากกว่า มักจะได้รับเงินจากการระดมทุนมากกว่าองค์กรที่เพิ่งก่อตั้ง เพราะความมีชื่อเสียงจะนำไปสู่ความไว้วางใจและความเชื่อมั่นให้กับผู้บริจาค และผลการวิจัยของ Rukvichitkul ; Sirisuth & Tessabuth (2006, 74-82) เรื่องการระดมทุนเพื่อการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการระดมทุนของโรงเรียนประถมศึกษาและประถมศึกษาขยายโอกาส ประกอบด้วย 1) ความศรัทธาต่อผลงานของโรงเรียน 2) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน 3) ภาวะผู้นำของศิษย์เก่าในการระดมทุน 4) ชุมชนมีเศรษฐกิจดีและตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา 5) ชุมชนและบุคลากรในโรงเรียน 6) บุคลากรในโรงเรียนมีการทำงานร่วมกันเป็นทีม 7) การบริหารจัดการเงินบริจาคมีความโปร่งใสและบรรลุวัตถุประสงค์ของการขอรับบริจาค และ 8) การแสวงหาแหล่งทุนจากภายนอกชุมชนจากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยได้นำมาจัดทำเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยที่เกี่ยวกับระดับการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์กรและระดับการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีงานวิจัยที่ศึกษาความมีชื่อเสียงและการระดมทรัพยากรทางการศึกษาแต่ในการวิจัยเป็นการศึกษาเพียงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาระตมทรัพยากรทางการศึกษาซึ่งความมีชื่อเสียงเป็นหนึ่งในปัจจัยดังกล่าว แต่ยังไม่พบงานวิจัยที่นำตัวแปรองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์กรมาหาความสัมพันธ์กับระดับการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยโดยตรง จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าว ทำให้เกิดสมมติฐานการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์กรที่มีผลต่อ
การระดมทรัพยากรทางการศึกษา

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรการวิจัยในครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ทั่วประเทศ จำนวน 2,358 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ได้จากการสุ่มอย่างเป็นระบบ
(Systematic Random Sampling) จากเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต 42 เขต เลือกสุ่มตามสัดส่วนและ
ขนาดโรงเรียนโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณโดยใช้สูตร Krajcie & Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%
(Confidence Interval) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 334 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียน คือ ผู้บริหาร
2 คน ครู 2 คน และผู้ปกครอง 2 คน โดยไม่เจาะจง รวมจำนวน 2,004 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือให้กับผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียนทางไปรษณีย์
โดยได้รับกลับคืนมาจำนวน 257 โรงเรียน จำนวน 1,437 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 70 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการติดตาม
โรงเรียนเพื่อให้ตอบกลับแต่โรงเรียนไม่สามารถทำได้ทันในช่วงที่ผู้วิจัยกำหนดได้ ด้วยช่วงระยะเวลา
ในการส่งแบบสอบถามให้โรงเรียนเป็นช่วงเริ่มการเปิดภาคเรียนทำให้โรงเรียนไม่สะดวกในการจัดทำและ
ส่งแบบสอบถามให้ทันภายในเวลาที่ผู้วิจัยกำหนด ทั้งนี้ผู้วิจัยมีเงื่อนไขเวลาที่จะต้องนำแบบสอบถามมา
วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ทันจบการศึกษาทำให้สามารถรวบรวมได้เพียงร้อยละ 70

3. ขอบเขตการวิจัย

ทรัพยากรทางการศึกษาที่จะใช้ศึกษาในการวิจัยนี้จะกล่าวถึงเฉพาะทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน (Financial Resources) เพราะเป็นทรัพยากรที่มีความยืดหยุ่นมากที่สุด (Alan, 2003) และความมีชื่อเสียงของโรงเรียนในการวิจัยนี้ หมายถึง การประเมินการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนในมิติต่าง ๆ ของการบริหารของโรงเรียน

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรทำนายหรือตัวแปรอิสระ ได้แก่ องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ผลผลิตทางการศึกษา 2) การบริการ 3) นวัตกรรม 4) สถานที่ทำงาน 5) การบริหารจัดการ 6) ความเป็นพลเมือง 7) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และ 8) ผลการปฏิบัติงาน ตัวแปรเกณฑ์หรือตัวแปรตาม ได้แก่ การระดมทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) เงินอุดหนุนรายหัว 2) เงินที่ได้มาจากการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา และ 3) เงินบำรุงการศึกษา

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การที่มีผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์ประกอบตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การเป็นมาตรประมาณค่าแบบ Likert ชนิด 5 ระดับ และตอนที่ 3 ระดับการดำเนินงานในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา เป็นมาตรประมาณค่าแบบ Likert ชนิด 5 ระดับ เช่นกัน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อคำถามทั้งหมดที่ได้พัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมเสนอให้กับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง รวมทั้งพิจารณาความสอดคล้องกับบริบทที่เกี่ยวกับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (IOC) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปจึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นผ่านเกณฑ์โดยข้อคำถามมีค่าดัชนี IOC รายข้ออยู่ในช่วง 0.60 - 1.00 หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารกับครู สำหรับค่าความเที่ยง (Reliability) ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของตัวแปรทุกตัวมีค่าตั้งแต่ .849 ถึง .955 และความเที่ยงรวมทั้งฉบับเท่ากับ .957

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ สำหรับข้อมูลองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาและการระดมทรัพยากรทางการศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การที่มีต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษาใช้การวิเคราะห์ถดถอยแบบขั้นตอน (Stepwise Regression)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียง

ตารางที่ 1

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการขององค์ประกอบ
การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์กร

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามแนวคิดความมีชื่อเสียง	Mean	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	ลำดับที่
1. ด้านผลผลิตทางการศึกษา	3.97	0.58	มาก	6
2. ด้านการบริการ	4.19	0.51	มาก	3
3. ด้านนวัตกรรม	3.98	0.60	มาก	5
4. ด้านสถานที่ทำงาน	3.91	0.64	มาก	7
5. ด้านการบริหารจัดการ	4.21	0.59	มากที่สุด	2
6. ด้านความเป็นพลเมือง	4.32	0.56	มากที่สุด	1
7. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	4.18	0.66	มาก	4
8. ด้านผลการปฏิบัติงาน	3.78	0.72	มาก	8
รวม	4.06	0.50	มาก	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการขององค์ประกอบการบริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ
พบว่า องค์ประกอบด้านความเป็นพลเมือง และองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ มีระดับการดำเนินงาน
อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนองค์ประกอบด้านการบริการ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านนวัตกรรม ด้านผลผลิต
ทางการศึกษา ด้านสถานที่ทำงาน และด้านผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

2. การวิเคราะห์ระดับการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตารางที่ 2

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การระดมทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียน	Mean	S.D.	ระดับการระดมทรัพยากร ทางการศึกษา	ลำดับ ที่
1. เงินอุดหนุนรายหัว	3.30	0.89	ปานกลาง	1
2. เงินบริจาค	3.30	1.16	ปานกลาง	1
3. เงินบำรุงการศึกษา	2.23	1.12	น้อย	3
รวม	2.94	0.87	ปานกลาง	

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเรียงองค์ประกอบ พบว่า เงินอุดหนุนรายหัวและเงินบริจาคอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเงินบำรุงการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

3. ผลการค้นหาสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การที่มีผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

การค้นหาสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การที่มีผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน (Stepwise Regression) ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การที่มีผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษาด้วยวิธี Stepwise^a

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	Significant
	b	Std. Error	Beta	p
ค่าคงที่	1.687	-	-	.000
ด้านผลการปฏิบัติงาน	.466	.047	.332	.000
ด้านนวัตกรรม	.284	.063	.167	.000
ด้านความเป็นพลเมือง	-.206	.072	-.114	.004
ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	-.172	.066	-.113	.010
ด้านการบริหารจัดการ	-.151	.073	-.089	.038
Model		a. Dependent Variable: การระดมทรัพยากรทางการศึกษา		
R	.358			
F	41.932			
R ²	.128			
Adjusted R ²	.125			
S.E. of the Estimate	.945			

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficient Beta) พบว่า ตัวแปรองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์กร ทั้งหมด 8 ตัวแปร สามารถทำนายการระดมทรัพยากรทางการศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันทำนายการระดมทรัพยากรทางการศึกษาได้ร้อยละ 12.8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .358 มีเพียง 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) ผลการปฏิบัติงาน 2) นวัตกรรม 3) ความเป็นพลเมือง 4) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และ 5) การบริหารจัดการ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (B) เท่ากับ .332, .167, -.114, -.113, -.089 ตามลำดับ โดยสามารถแสดงเป็นสมการพยากรณ์ตัวแปรที่ดีที่สุดขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์กรที่มีผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของคะแนนดิบได้ ดังนี้ การระดมทรัพยากรทางการศึกษา = $1.687 + 0.466$ (ผลการปฏิบัติงาน) $+ 0.284$ (นวัตกรรม) $- 0.206$ (ความเป็นพลเมือง) $- 0.172$ (ภาวะผู้นำของผู้บริหาร) $- 0.151$ (การบริหารจัดการ) โดยตัวแปรผลการปฏิบัติงานมีองค์ประกอบย่อยที่ประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เครือข่ายศิษย์เก่า และผลการปฏิบัติงานด้านการเงิน ตัวแปรด้านนวัตกรรมประกอบด้วย นวัตกรรมด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ตัวแปรด้านความเป็นพลเมือง ประกอบด้วย การให้บริการชุมชน การสนับสนุนความประพฤติที่ดี และพยายามทำให้เกิดพลังเชิงบวกต่อสังคม ตัวแปรด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารประกอบด้วย ความสามารถสูงใจครูและบุคลากรที่มีความสามารถเข้ามาทำงานร่วมกัน มีความสามารถในการบริหารจัดการ และมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนสำหรับอนาคต และตัวแปรการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การดำเนินงานตามหลักนิติธรรม โปร่งใสตรวจสอบได้ มีความยุติธรรมในการดำเนินงานกับทุกกลุ่ม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียง และระดับการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ระดับความคิดเห็นขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Vidaver-Cohen (2007) ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบความมีชื่อเสียงขององค์กรระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นงานวิจัยในบริบทของสถาบันการศึกษาเช่นเดียวกับการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งพบว่า สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องบริหารองค์กรเพื่อให้เกิดความมีชื่อเสียงนำมาซึ่งความศรัทธา ความเชื่อและความรู้สึกดีต่อสถาบันการศึกษา

ระดับการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับงานวิจัยของ National Institute for Development of Teachers, Faculty Staff and Educational Personnel (2013) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน พบว่า โรงเรียนมีทรัพยากรทางการศึกษาไม่เพียงพอ มีความสามารถในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในระดับปานกลางจึงได้ศึกษาแนวทางการศึกษาพัฒนาวิธีการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

2. การค้นหาสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การที่มีผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

ตัวแปรองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การทั้งหมด 8 ตัวแปร สามารถทำนายการระดมทรัพยากรทางการศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันทำนายการระดมทรัพยากรทางการศึกษาได้ร้อยละ 12.8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .358 มีเพียง 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) ผลการปฏิบัติงาน 2) นวัตกรรม 3) ความเป็นพลเมือง 4) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และ 5) การบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Rukvichitkul ; Sirisuth & Tessabuth (2006, 74-82) เรื่องการระดมทุนเพื่อการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการระดมทุนของโรงเรียนประถมศึกษาและประถมศึกษาขยายโอกาส ประกอบด้วย 1) ความศรัทธาต่อผลงานของโรงเรียนในการปฏิบัติภารกิจให้การศึกษาแก่บุตรหลานในชุมชน 2) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในการเชิญชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) ภาวะผู้นำของศิษย์เก่าในการระดมทุน 4) ชุมชนมีเศรษฐกิจดีและตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา 5) ชุมชนและบุคลากรในโรงเรียนมีวัฒนธรรมของการบริจาคเพื่อส่วนรวม 6) บุคลากรในโรงเรียนมีการทำงานร่วมกันเป็นทีม 7) การบริหารจัดการเงินบริจาคมีความโปร่งใสและบรรลุนิติบุคคลของการขอรับบริจาค และ 8) การแสวงหาแหล่งทุนจากภายนอกชุมชน ทั้งนี้ แสดงเป็นสมการพยากรณ์ตัวแปรที่ดีที่สุดขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การที่มีผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของคะแนนดิบได้ดังนี้

2.1 ผลการปฏิบัติงานเป็นองค์ประกอบที่มีผลมากที่สุดต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อัตราการลาออกกลางคันต่ำ และอัตราการจบการศึกษาของนักเรียนสูง สามารถจูงใจนักเรียนที่มีคุณภาพและยังเป็นโรงเรียนที่มีความผูกพันกับศิษย์เก่าอย่างเหนียวแน่น รวมถึงสามารถหารายได้จากเงินบริจาค ค่าธรรมเนียมการศึกษา และโปรแกรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสถาบัน สอดคล้องกับการศึกษาของ Ruswell (2005) ที่ได้กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นผลลัพธ์ที่สำคัญของระบบโรงเรียน และงานวิจัยของ Skallerud (2011) ที่ศึกษาว่าผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียน (Learning Outcome) เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของความมีชื่อเสียงของโรงเรียน นอกจากนี้ผลการปฏิบัติงานด้านเครือข่ายศิษย์เก่า นั้น Fox & Kotler (1985) เคยกล่าวไว้ว่า ศิษย์เก่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างมากต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถาบันทางการศึกษา รวมถึงการประสบความสำเร็จของศิษย์เก่ายังนำมาซึ่งความมีชื่อเสียงของสถาบันทางการศึกษาอีกด้วย

2.2 นวัตกรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของลงมาถึงผลกระทบทางการศึกษา

สถานศึกษาจะเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมได้นั้นต้องเกิดจากบุคคล 3 กลุ่ม ดังนี้ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โดยสถานศึกษาที่มีนวัตกรรมจะมีความน่าดึงดูด ความน่าสนใจต่อผู้ปกครองและนักเรียน รวมถึงสังคมและชุมชนที่จะเข้ามาสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียน เพราะเล็งเห็นว่าเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการพัฒนานักเรียน (Chamchoy, 2012) โดยองค์ประกอบนวัตกรรมเป็นองค์ประกอบของความมีชื่อเสียงขององค์กร กล่าวคือ องค์กรที่สามารถปรับตัวได้ตามสภาพแวดล้อม มีการบริการรูปแบบใหม่ มีความคิดสร้างสรรค์ในการให้บริการ จะได้รับคำชื่นชมและการยอมรับมากกว่าองค์กรที่ไม่มีนวัตกรรม ตลอดจนองค์กรระดับโลกอย่าง Forbes, Bloomberg, Business Week ที่มีการจัดอันดับองค์กรนวัตกรรม ซึ่งจะเป็นสัญญาณที่ดีต่อองค์กรในมุมมองของสาธารณชนว่าองค์กรที่มีนวัตกรรมเป็นองค์กรที่มีชื่อเสียงส่งผลต่อผลประโยชน์ขององค์กร (Forbes, 2018)

2.3 ความเป็นพลเมือง ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และการบริหารจัดการเป็นองค์ประกอบที่มีผลกระทบทางการศึกษาในทางลบ

จากผลการวิจัยความเป็นพลเมือง ภาวะผู้นำทางการศึกษา และการบริหารจัดการกลับส่งผลกระทบต่อผลกระทบทางการศึกษาในทางลบหรือความสับสนที่มีลักษณะแปรผกผัน ผู้วิจัยคาดว่าอาจมีปัจจัยอื่นแทรกซ้อนอันเป็นบริบทสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ผู้วิจัยไม่ได้นำมาเป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้ อาทิ สภาพเศรษฐกิจของชุมชนที่ไม่เอื้ออำนวยในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาแม้ว่าโรงเรียนจะมีการบริการ ความเป็นพลเมือง และภาวะผู้นำของบริหารที่สามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดีก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Himmapan (2007) ที่ได้ศึกษาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากท้องถิ่นเพื่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่าปัญหาที่สำคัญในการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นเพื่อการจัดการศึกษา ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจของชุมชนที่ไม่เอื้ออำนวยในการระดมเงินทุน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่ต่อเนื่อง และชุมชนไม่มีความพร้อม

ทั้งนี้ จากผลการวิจัยพบว่า ความเป็นพลเมืองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญลำดับที่สามที่ส่งผลกระทบต่อผลกระทบทางการศึกษาเพราะการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนนั้นต้องอาศัยบุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยเฉพาะชุมชนที่อยู่รอบโรงเรียน หากโรงเรียนมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนสามารถสร้างความมีชื่อเสียงอันดีกับชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีความสนใจที่จะนำบุตรหลานเข้ามาเรียนในโรงเรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นองค์ประกอบสำคัญลำดับที่สี่ที่ส่งผลกระทบต่อผลกระทบทางการศึกษาเนื่องจากผู้บริหารองค์กรเป็นตัวกระตุ้นสำคัญ (Catalysts) ที่ทำให้เกิดความชื่นชมและน่าเชื่อถือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งผู้บริหารองค์กรจะเป็นแม่เหล็กสำคัญที่จะดึงดูดสื่อและนักลงทุนเข้ามาร่วมลงทุนให้แก่องค์กรเพราะนักลงทุนต่างเชื่อถือในตัวผู้บริหาร สอดคล้องกับ Vidaver-Cohen (2007) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการระดมทรัพยากรของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารควรมีความสามารถในการดึงดูดผู้ที่มีความสามารถเข้ามาร่วมทำงาน มีสมรรถนะในการบริหารจัดการที่ดี

มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนสำหรับอนาคตและมีความเป็นไปได้ สามารถถ่ายทอดไปสู่ฝ่ายงานต่าง ๆ ภายใต้การสร้างเป้าหมายร่วมกัน (Prajan & Chaemchoy, 2018, 53-70) ดังนั้น ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างหรือเพิ่มความเชื่อมั่นและความไว้วางใจให้กับโรงเรียนอันจะนำไปสู่ความสามารถในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

การบริหารจัดการเป็นองค์ประกอบสำคัญลำดับที่ห้าที่มีผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษาโดย Riel & Fombrun (2004) ได้เสนอว่าการบริหารจำเป็นต้องมีความโปร่งใสในการดำเนินงาน (Transparency) มีการดำเนินงานตามหลักจรรยาบรรณ (Demonstrating Ethical Behavior) และมีความยุติธรรมต่อการดำเนินงานกับทุกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Fairness in Stakeholder Transaction) เพื่อให้เกิดความไว้วางใจ ความน่าเชื่อถือต่อการบริหารโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรบริหารโรงเรียนโดยคำนึงถึงระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ และเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและใช้กฎระเบียบการบริหารอย่างตรงไปตรงมา มีการดำเนินการที่โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ และมีความยุติธรรมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียน

สรุป

จากผลการศึกษาขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์กร พบว่า 1) โดยรวมมีการดำเนินการตามองค์ประกอบทั้ง 8 อยู่ในระดับมาก โดยมีการดำเนินการในองค์ประกอบด้านความเป็นพลเมืองมากที่สุด รองลงมาเป็นองค์ประกอบด้านการบริการ และมีการดำเนินการในองค์ประกอบด้านผลการปฏิบัติงาน ลำดับต่ำสุด 2) การระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าโดยรวมโรงเรียนมัธยมศึกษามีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากรายได้เงินอุดหนุนรายหัวและการบริจาคในระดับปานกลางเท่ากัน และระดมทรัพยากรจากเงินบำรุงการศึกษาในระดับน้อย และ 3) องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์กรที่มีผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ 1) ผลการปฏิบัติงาน 2) นวัตกรรม 3) ความเป็นพลเมือง 4) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และ 5) การบริหารจัดการ โดยแสดงเป็นสมการพยากรณ์ตัวแปรที่ดีที่สุดขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์กรที่มีผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของคะแนนดิบได้ ดังนี้ การระดมทรัพยากรทางการศึกษา = $1.687 + 0.466 (\text{ผลการปฏิบัติงาน}) + 0.284 (\text{นวัตกรรม}) - 0.206 (\text{ความเป็นพลเมือง}) - 0.172 (\text{ภาวะผู้นำของผู้บริหาร}) - 0.151 (\text{การบริหารจัดการ})$ จากสมการพยากรณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรความเป็นพลเมือง ภาวะผู้นำทางการศึกษา และการบริหารจัดการ ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในทางลบหรือความสัมพันธ์ที่มีลักษณะแปรผกผัน

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการวิจัย สมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งมีข้อจำกัดในการแจกแบบสอบถามเนื่องจากระยะเวลาในการแจกแบบสอบถามเป็นช่วงเริ่มเปิดภาคเรียนทำให้หลายโรงเรียนไม่สะดวกตอบแบบสอบถามและส่งกลับทันตามระยะเวลาที่กำหนด โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนร้อยละ 70 สำหรับข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ที่สำคัญ คือ ในกรณีที่ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรของโรงเรียนมัธยมศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดประสงค์ให้องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การเพื่อเพิ่มการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนควรมีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านผลการปฏิบัติงาน ผู้อำนวยการโรงเรียนและบุคลากรควรพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การสร้างความสัมพันธ์กับเครือข่ายศิษย์เก่าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.2 ด้านนวัตกรรม ผู้อำนวยการโรงเรียนและบุคลากรควรพัฒนาหลักสูตรที่มีความเท่าทันต่อสภาพแวดล้อมและตอบสนองต่อความต้องการของผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน และสังคมรวมถึงการพัฒนาวิธีการเรียนการสอนที่มีรูปแบบใหม่ ๆ อยู่เสมอ

1.3 ด้านความเป็นพลเมือง ผู้อำนวยการโรงเรียนและบุคลากรควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน เพื่อให้รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน เมื่อเวลาโรงเรียนขอความช่วยเหลือชุมชนจะได้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งโรงเรียนควรมีกิจกรรมที่สานสัมพันธ์ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง รวมถึงการสร้างทัศนคติชุมชนต่อการช่วยเหลือโรงเรียนซึ่งการช่วยเหลือนี้อาจจะเป็นทรัพยากรทางการศึกษาที่มีใช้ตัวเงินก็ได้

1.4 ด้านภาวะผู้นำ ผู้อำนวยการโรงเรียนควรเป็นผู้นำที่นำเชิ้อถือ สามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียนให้ชัดเจนที่จะนำทรัพยากรทางการศึกษาที่ได้จากการระดมมาพัฒนาโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ในชุมชนที่บริบทไม่เอื้อต่อการระดมทรัพยากรเนื่องด้วยสถานะทางเศรษฐกิจของชุมชน ผู้บริหารควรจำเป็นต้องสร้างความน่าเชื่อถือและศรัทธาว่าจะสามารถพัฒนาโรงเรียนได้เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาทั้งที่เป็นตัวเงินและมีใช้ตัวเงิน อาทิ ความสามารถของผู้ปกครอง ภูมิปัญญาของท้องถิ่น เป็นต้น

1.5 ด้านการบริหารจัดการ ผู้อำนวยการโรงเรียนและบุคลากรควรบริหารจัดการด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะชุมชนที่ไม่มีความพร้อมอันเนื่องมาจากเศรษฐกิจของชุมชนที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ควรมีการบริหารจัดการที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เพื่อเร่งให้เกิดความน่าเชื่อถือว่าทรัพยากรที่โรงเรียนได้รับมาจากการระดมทรัพยากรนั้นนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในอนาคตควรศึกษาในเชิงลึกและมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้เข้าใจถึงองค์ประกอบในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษารวมถึงบริบทของโรงเรียน เช่น ภูมิหลังของผู้ปกครองภายในโรงเรียน สถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองว่าปัจจัยใดบ้างนอกเหนือจากองค์ประกอบด้านการบริหารที่มีผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

References

- Alan, J. M. (2003). **Funding inclusive education: The economic realities**. Retrieved November 11, 2017, from https://www.researchgate.net/publication/267014697_Funding_Inclusive_Education_The_Economic_Realities_2003.
- Association of Funding Professional. (2007). **State of fundraising**. Retrieved October 1, 2016, from <https://afpglobal.org/>.
- Baker, B. (2012). **Revisiting the age-old question: Does money matter in education?**. Washington DC: Albert Shanker Institute.
- Canada's International Development Research Centre. (2009). **Resource mobilization: A practice guide for research and community-based organizations**. (2nd ed.). Manila: Venture for Fund Raising.
- Chamchoy, S. (2012). Concept of innovation for school management in the 21st century. **Journal of Education Naresuan University**. 14(2), 117-128. [in Thai]
- Diermeier, D. (2011). **Reputation rules: Strategies for building your company's most valuable asset**. New York: McGraw-Hill.
- Fombrun, C. J. (2005). Building corporate reputation through CSR Initiatives: Evolving standards. **Corporate Reputation Review**. 8, 7-11.
- Forbes. (2018). **The world's most innovative companies**. Retrieved April 14, 2019, from <https://www.forbes.com/innovative-companies/list/>.
- Fox, K. & Kotler, P. (1985). **Strategic marketing for educational institutions**. New Jersey: Prentice-Hall.
- Himmaphan, C. (2007). **Resource mobilization from local for educational administration in OBEC Chiang Rai**. Bangkok: Sukhothai Thammathirat Open University. [in Thai]
- National Education Act B.E. 2542. (1999, August 19). **Royal Thai Government Gazette**. volume 116, section 74, pp. 1-23. Retrieved April 2, 2016, from http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/057/T_0049.PDF. [in Thai]

- National Institute for Development of Teachers, Faculty Staff and Educational Personnel. (2013). **Developing of school resource mobilization approaches in Office of the Basic Education Commission**. Bangkok: National Institute for Development of Teachers, Faculty Staff and Educational Personnel. [in Thai]
- Office of the Education Council. (2006). **Research report on budget allocation form for new educational forms**. Bangkok: Educational Policy and Planning in Office of the Education Council. [in Thai]
- Okten, C. & Weisbrod, B. A. (2000). Determinants of donations in private nonprofit markets. **Journal of Public Economics**. 75(2), 255-272.
- Prajan, O. & Chaemchoy, S. (2018). The basic education school management for developing teacher's innovative thinking skills. **Educational Management and Innovation Journal**. 1(2), 53-70. [in Thai]
- Puangnil, P. (2010). **Strategies of educational resources mobilization for improving public basic education school in Maha Sarakham Province**. (Doctoral dissertation, The Degree of Doctor of Education in Educational Administration, Graduate School, Khon Kaen University). [in Thai]
- Rukvichitkul, N. ; Sirisuth, C. & Tessabuth, K. (2006). Fundraising of school under the Office of the Basic Education Commission in Northeastern Region. **Journal of Humanities and Social Sciences Mahasarakham University**. 25(3), 74-82. [in Thai]
- Riel, C. & Fombrun, C. J. (2004). **Managing your company's most valuable asset: Its reputation**. Retrieved March 1, 2016, from <https://www.criticaleye.com/inspiring/insights-servfile.cfm?id=291>.
- Roberts, D. (2009). **Reputation management for education: A review of the academic and professional literature**. London: The Knowledge Partnerships.
- Ruswell, W. R. (2005). Test scores, dropout rates, and transfer rates as alternative indicators of high school performance. **American Educational Research Journal**. 42, 3-42.
- Skallerud, K. (2011). School reputation and its relation to parents' satisfaction and loyalty. **International Journal of Educational Management**. 25(7), 671-686.
- Srisa-an, W. (1997). **Educational administration resources**. Bangkok: Thai Watanapanich. [in Thai]
- Uchaswatdi, C. (2015). Resources mobilization for educational administration in primary schools. **Suthiparithat**. 29(90), 43-58. [in Thai]
- Vidaver-Cohen, D. (2007). Reputation beyond the rankings: A conceptual framework for business school research. **Corporate Reputation Review**. 10(4), 278-304.